Vragen Politieke Avond 30 juni 2026

T = Technisch (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)
I = Informatief (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)
P = Politiek (worden tijdens de politieke avond door de portefeuillehouder mondeling beantwoord)

Afronding fase 2 project de Vergert

1. *Als veel woningen overstappen op warmtepompen neemt het elektriciteitsverbruik toe. Dit kan extra druk leggen op het elektriciteitsnet (netcongestie). Kunnen wij deze druk aan?* ***I***

Door intensief samen te werken (Buurtaanpak)(Liander, kan de gemeente sturing geven aan het voorbereiden van het elektriciteitsnet voor de transitie. Door de deadline van 2030 naar op zijn vroegst 2040 te verschuiven, is er tijd om de voorbereidingen te treffen voordat iedereen de transitie heeft doorgevoerd.

2. *Hoe toekomstbestendig is de keuze voor all electric?* ***I***

Deze vraag is op verschillende manieren uit te leggen.

Toekomstbestendig is uit te leggen als hernieuwbaar. De achterliggende gedachte is dat de energieleveranciers steeds verder opschuiven naar duurzaam opgewekte en daarmee hernieuwbare energie. Dit is toekomstbestendig betreft Co2 uitstoot en het behalen van de doelstellingen van 2050.

Anderzijds is toekomstbestendig uit te leggen als weerbaarheid van de huiseigenaren. Door minder afhankelijk te worden van geopolitieke spanningen en daarmee samenhangende fluctuaties van de prijzen van fossiele brandstoffen, zal de toekomstbestendigheid van de inwoners verbeteren; de maandelijkse energiekosten zullen dalen.

3. *Hoeveel bewoners / huishoudens ondersteunen de gekozen richting daadwerkelijk? (percentage en aantal)* ***T***

Het is geen beslissing van de meeste stemmen gelden, dus exacte aantallen zijn hierin niet bijgehouden of gemeten. Er is in het project afgesproken dat de bewoners een voorkeur mogen aangeven in de gekozen techniek, die meegenomen wordt in de besluitvorming.

Doordat de onderzoeksresultaten aangeven dat waterstof en warmtenet veel duurder is dan de individuele techniek, is er geen poll geweest hoeveel voor of tegen een veel duurdere optie is. Inwoners hebben wel hun reacties gegeven op de uitkomsten van het onderzoek. Het algemene geluid is niet tegen de individuele oplossing, maar wel dat er zorgen zijn over de betaalbaarheid, hoe ze de goede beslissing kunnen nemen en tegen de transitie in algemeen. Hieruit de conclusie dat het merendeel van de inwoners de gekozen richting steunt, maar met kanttekening over de invulling van de uitvoering.

4. *Wat gebeurt er als een grote groep bewoners niet wil overstappen?* ***I***

De energietransitie gaat door en er is geen keuze of we de situatie die we nu hebben willen behouden, of niet. Wat we wel kunnen doen, is waar we tot nu toe al op hebben ingezet; een plan opzetten voor inwoners, samen met de inwoners. Met de uitgebreide participatie, is er beeld waarmee inwoners worstelen in de transitie. Door deze belemmeringen zoveel als mogelijk op te lossen of te verzachten, kunnen we bewoners helpen de overstap te maken.

5. *Waar ligt de grens tussen vrijwilligheid en gemeentelijke sturing?* ***P***

6. *Het voorstel noemt nog niet concreet welke financiële ondersteuning beschikbaar komt. Bewoners kunnen zich zorgen maken over aanschaf-, installatie- en isolatiekosten, hoe kunnen die zorgen weggenomen worden en hoe worden zij hierover geïnformeerd?* ***I***

Het is zeker dat er zorgen zijn onder inwoners; die input hebben we via de werkgroepen en informatie avonden in de Vergert teruggekregen. Door deze input om te zetten in mogelijkheden voor de uitvoering in fase 3 (zie Duiding), proberen we zoveel als mogelijk voor te sorteren op het weghalen of verminderen van deze zorgen. Dit uiteraard naast bestaande regelingen, zoals Warmtefonds, NIP-subsidie, ISDE-subsidie, etcetera.

De aanschaf-, installatie- en isolatiekosten gezamenlijk komen uit op zo'n €23.000 tot €31.000. Dit kan voor huishoudens als een forse investering worden ervaren. Deze investering verdient zichzelf terug in een periode van 15 jaar, omdat verwarmen met een warmtepomp financieel voordeliger is dan blijven stoken met een gasgestookte cv-

ketel. De overstap naar een warmtepomp draagt dus bij aan de financiële zekerheid van inwoners.

Om deze investering te kunnen betalen, is een lening bij het Nationaal Warmtefonds een optie in combinatie met subsidieregelingen van de Rijksoverheid. Onderdeel van fase 3 van het project is om te onderzoeken welke mogelijkheden de gemeente heeft om de inwoners financieel te ondersteunen en waar dit noodzakelijk is. Daarnaast wordt in fase 3 de informatievoorziening richting inwoners verder uitgebreid. Hierin zal onder andere informatie verstrekt worden over financieringsmogelijkheden en subsidies.

7. *Een latere einddatum kan betekenen dat de CO_2-reductie later wordt gerealiseerd. Dit kan botsen met landelijke en regionale klimaatambities. Wordt hier rekening mee gehouden?* ***I***

Hier wordt inderdaad rekening mee gehouden. Doordat een deel van de huishoudens al op een warmtenet is aangesloten, zijn de tussendoelstellingen reeds veiliggesteld. Door heldere lange termijn planningen maken, krijgen de inwoners maximaal de tijd voor de transitie van hun woning.

8. *Hoe voorkomt het college dat het project stilvalt door het uitstel en wat zijn de mogelijke gevolgen hiervan?* ***I***

   Het project valt niet stil, maar is een proces dat door blijft lopen. Bewoners kiezen zelf hun natuurlijk moment om met de transitie mee te gaan, wat ervoor zorgt dat deze verspreid verloopt. Hoe de gemeente hierop inspeelt in de uitvoering, wordt grotendeels bepaalt in fase 3 van het project. De transitie actief houden onder de bewoners zal daar een onderdeel van zijn, door bijvoorbeeld informatie te verspreiden, goede voorbeelden te delen en inwoners te inspireren om stappen te zetten in het verbeteren van hun woning.

9. *Als er wordt geconcludeerd dat een aardgasvrije wijk pas vanaf 2040 haalbaar is, betekent dit dan dat de oorspronkelijke doelstelling voor 2030 te ambitieus was?* ***P***

10. *Wat zou het voor het project betekenen om "Vergert van het gas" in de ijskast te zetten en rond 2035 weer op te pakken , als we dan ook meer weten over het oplossen van de netcongestie, dit project woningbouw in Duiven niet in de weg zit en er nieuwe, wellicht betere, technieken zijn om oude huizen van het gas af te halen?* ***I***

Dit zou betekenen dat we bijna 10 jaar stilstaan, waarna we moeten rennen. Dit is ambtelijk niet wenselijk, voor de bedrijven die de energietransitie in de woningen moet uitvoeren niet wenselijk en voor de inwoners die op korte termijn investeringen moeten opbrengen ook niet. Dit laatste ontneemt hen ook de mogelijkheid om zelf regie te houden en te plannen.

Een reden om het project niet in de ijskast te zetten, is dat de actieve participatie tot nu toe in ieder geval een halt toegeroepen wordt. Dit zou, gezien de goede relatie en samenwerking op dit moment, enorm jammer zijn.

Betreft het wachten op betere technieken; het is altijd goed om energie te besparen. Ook is techniek om elektrisch warmte te genereren nu al goedkoper dan op gas. Mocht je nu investeren, heb je nu al voordeel. Wellicht is er over 10 jaar een betere techniek, maar mis je daarentegen 10 jaar voordeel van het eerder starten met elektrificering.

11. *De warmtepomp verdient zich volgens bijlage 06 in 15 jaar terug, maar bijlage 05 laat zien dat dit voor de meeste nog te isoleren woningen pas later gebeurt, en bij financiering met een lening over 15 jaar zelfs duurder is dan gas. Hoe verhoudt de geruststellende conclusie zich tot deze detailcijfers?* ***T***

Hoog-over bezien: Bovenstaande bevestigt dat isoleren altijd verstandig is. Daarnaast dat het ook verstandig is om ervoor te sparen in plaats van te lenen, als dat voor jou mogelijk is. Dat benadrukt het belang van een lange termijn kijk en planning.

In het overzicht is over 30 jaar gezien de warmtepomp goedkoper dan gas, doordat bij de tweede pomp minder kosten gemoeid zijn. Een warmtenet is over 15 jaar gezien duurder dan een warmtepomp en over 30 jaar ook.

Verder op de inhoud bezien: Ieder huishouden in de Vergert is uniek. Voor sommige woningen zijn meer verduurzamingsmaatregelen nodig dan voor andere woningen en de ene inwoner heeft een grotere portemonnee dan de andere inwoner. Voor de meeste huishoudens geldt dat de investering zichzelf in 15 jaar tijd terugverdient.

- Voor woningeigenaren die investeren zonder lening geldt dat de investering bij woningtype 2, 4, 5, 6, 7 en 8 zichzelf terugverdiend in 15 jaar. Voor woningtype 1 en 9 geldt dat dit tussen de 16 en 18 jaar het geval is (zie lijngrafieken in de bijlage).
- Voor woningeigenaren die investeren met een Energiebespaarlening van het Nationaal Warmtefonds geldt dat het rentepercentage van de lening inkomensafhankelijk is. Bij een verzamelinkomen van onder de €60.000 kan er renteloos worden geleend. In dat geval is de terugverdientijd zoals hierboven beschreven.
- Voor woningeigenaren met een verzamelinkomen boven de €60.000 geldt een rentepercentage van tussen de 3,82% en 4,33%. In de berekeningen is uitgegaan

van een rentepercentage van 4,11% waarbij de volledige investering wordt geleend. Met deze uitgangspunten duurt het bij de meeste woningtypen langer dan 15 jaar om de investering terug te verdienen. Echter, vanwege het hogere verzamelinkomen zijn deze huishoudens financieel draagkrachtiger. Mogelijk kunnen zij de investering daardoor deels toch zelf financieren. Hierdoor wordt de terugverdientijd ingekort.

- In de berekeningen is uitgegaan van woningen die nog helemaal niet zijn geïsoleerd. Aangezien de wijk al 50 jaar oud is, is het waarschijnlijk dat de meeste woningen al deels zijn geïsoleerd. De terugverdientijd wordt dan korter.

Kortom, de conclusie dat de investeringen zichzelf in 15 jaar tijd terugverdienen geldt voor de meeste huishoudens in de Vergert.

12. *Hoe wordt de betaalbaarheid geborgd voor huishoudens die niet uit spaargeld kunnen betalen, voor lagere inkomens en voor huurders? Welke rol nemen de woningcorporaties?* ***I***

Hier is voor nu nog geen direct antwoord op te geven, omdat de advisering hiervan in fase 3 gebeurt en de raad hier een beslissing over zal nemen.

In fase 2 van het project is naar voren gekomen dat de warmtepomp de meest betaalbare optie is voor huishoudens. Desondanks is dit voor huishoudens een grote investering en kan dit zorgen met zich meebrengen. Bij inwoners zijn we nagegaan welke zorgen en wensen inwoners hebben. Een aandachtspunt die inwoners hebben genoemd is de financiële ondersteuning in de transitie. Zoals genoemd zal in fase 3 van het project dit als aandachtspunt worden opgepakt om zo goed mogelijke service te bieden aan inwoners.

13. *Is met Liander getoetst of en wanneer het net in De Vergert kan worden verzwaard, gezien de extra elektriciteitsvraag van de warmtepompen?* ***T***

Er is contact met Liander en wij participeren actief met hen in een pilot over buurtaanpak. In overleg met hen, bepalen we welke wijken als eerste aangepakt zullen worden en waar dit wellicht nog even kan wachten. Er is nog geen concreet scenario uitgewerkt, omdat we nog in het stadium ervoor verkeren.

Daarnaast is het ook mogelijk om een warmtepomp aan te sluiten, zonder netverzwaring – mits deze gestuurd wordt om de piektijden te vermijden – en is de verwachting dat de transitie geleidelijk zal verlopen en niet ineens volgende maand. We voorzien hierin geen problemen voor dit moment.

14. *Waarom een individuele all-electric oplossing en niet een buurt- of clusteroplossing die het stroomnet ontlast? En welke rol kan een hybride warmtepomp als tussenstap richting 2040 spelen, die minder stroom vraagt?* ***I***

Het onderzoek ging om drie technieken waarvan de individuele all-electric oplossing er één is. In fase 1 van het project is in een participatieproces samen met de inwoners afgesproken om deze technieken te onderzoeken. Andere technieken vallen buiten de scope van dit onderzoek.

De hybride warmtepomp blijkt een investering, die veelal achteraf betreurd wordt door degene die het heeft gedaan. Belangrijk is hierbij welk type je aanschaft. Mocht je de mogelijkheid hebben, is direct over op volledig elektrisch het meest efficiënt. Wel zou dit een tussenstap kunnen zijn in het minder afhankelijk zijn van de fluctuerende gasprijzen en het bereiken van uiteindelijk een compleet gasvrije oplossing.

15. *Wat betekent het uitstel naar op zijn vroegst 2040 concreet voor de aanwijsbevoegdheid en het Energieprogramma, en welke verplichtingen ontstaan voor de gemeente?* ***I***

De Wet gemeentelijke instrumenten Warmtetransitie (Wgiw) geeft gemeenten de mogelijkheid om de aanwijsbevoegdheid in te zetten in een wijk. Na het inzetten van de aanwijsbevoegdheid hebben inwoners nog 8 jaar de tijd om hun huis te verduurzamen en van een warmtepomp te voorzien.

Als gemeente vinden wij het belangrijk dat inwoners zelf regie hebben om hun eigen verduurzaming te plannen op het moment dat het hen uitkomt. Daarvoor vinden wij 8 jaar te krap. Wij willen daarom inwoners van de Vergert minimaal 14 jaar de mogelijkheid geven om de benodigde maatregelen in de woning te nemen.

De gemeente stelt in 2027 het Energieprogramma op. Dan worden voor de alle wijken in Duiven uitgewerkt in welk jaar zij van het aardgas af gaan. De aanwijsbevoegdheid zal aanstaand jaar nog niet daadwerkelijk worden ingezet, maar de doorkijk van nu tot 2050 schept helderheid voor bewoner, installateur en de gemeente zelf.

16. *Hoe wordt deze keuze afgestemd op de herindeling en op een mogelijk gezamenlijk Liemers warmtebeleid?* ***I***

De warmtetransitie is complex en vereist beleid met maatwerk. Daarom wordt er per wijk een plan, een wijkuitvoeringsplan, opgesteld. Zo kan er in de plannen goed rekening gehouden worden met de diversiteit in bebouwing tussen verschillende wijken en de diversiteit in inwoners. Het beleid zal maatwerk blijven ongeacht de grootte van de gemeente. Het ene sluit het andere dan niet uit.

17. *Welke kosten van fase 3 vallen binnen het bestaande budget, en bij welke uitwerkingen komt het college terug naar de raad?* ***T***

In fase 2 van het project is er bij de bewoners nagegaan wat hun zorgen zijn en welke wensen zij hebben voor fase 3 van het project. Hieruit kwamen diverse aandachtspunten naar voren. Voor het beantwoorden van deze aandachtspunten worden er diverse onderzoeken uitgevoerd. De benodigde ambtelijke capaciteit hiervoor

valt binnen het bestaande budget. Het college komt bij de raad terug indien er kaders gesteld dienen te worden of er oplossingen aangedragen worden met financiële consequenties.